

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

De S. Philogonio, qui ex patrono causaru[m] Episcopus factus est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

Felix obi-
tus eius.

mos, parentes, & patriam ob Dominici amoris diligentiam reliquisset. In hac vrbe, sub tali conditione, plures, vt ferūt, annos commoratus, obiit in pace: & sepultus est in ipsius cœmeterio, quod erat Christianorum, & cessauit Episcopatus triginta septem annis.

S. Littorius
ei succedit.

Secundus, anno Imperij Constantis primo, Littorius ordinatur Episcopus. Fuit autem ex ciuibus Turonicis, & his valdè religiosis. Hic ædificauit ecclesiã primam intra vrbe Turonicam, cum iam multi Christiani essent. Primaque ab eo ex domo cuiusdam senatoris basilica facta est. Huius tempore, sanctus Martinus in Gallijs prædicare exorsus est. Sedit autem iannis triginta tribus & obiit in pace, sepultusque est in superscripta basilica, quæ hodiè quoquè eius nomine vocatur. Tertius, sanctus Martinus anno nono Valentis, Episcopus fuit. Hic transtulit corpus beati Gatiani: sepeliuitque ipsum iuxta sepulcrum sancti Littorij in illa nominis sui præfata basilica.

S. Martinus
Gatiani of-
fa sepelit
iuxta S. Lit-
torium.

DE S. NEMESIO, cuius festum in 19. diem Decembris incidit: ac de Ammone, Zenone & socijs, in 20. diem, Quære supra in historia martyrum Alexandrinorum, 8. Decembris.

DE B. PHILOGONIO, QVI EX PATRONO CAVSARVM, EPISCOPVS FACTVS EST, D. IOHANNIS Chrysostomi Constantinopolitani Episcopi Concio, quinque diebus ante natalem Domini ad populum habita. Nos eam in capita distinximus.

20. Decemb.
Cap. 1.

Exod. 21.
Leuit. 20.

Tã spiritua-
libus quàm
corporalib.
parentibus
præstanda
beneuolen-
tia.

Prou. 10.

Cap. 2.

1. Thess. 5.

Vt possit qs
semper gau-
dere.

Meu & tuu,
causa malo-
rum omniu

GO quidem & hodiè destinãram, aduersus hereticos luctaturus, vestes exuere, quodque restabat debiti, vobis persolvere: Verum B. Philogonij dies, cuius hodiè memoriã celebramus, ad ipsius benefactorum enarrationem linguã nostrã euocauit. Et omninò parèdum est. Etenim si qui patri matrive maledicit, morte moritur: profectò clarum est, eum, qui benedixerit illis, vitæ præmia recepturum: & si ijs, qui iuxta naturã parentes sunt, tantam debemus præstare beneuolentiam, multo magis id præstandum ijs, qui iuxta spiritum sunt parentes: potissimùm verò, quum iam vita defunctos nostra laudatio nihilo reddat illos gloriosiores: nos verò cõgregatos, tum qui loquimur, tũ qui audimus, reddat meliores. Nam ille quidẽ subiectus in celum, haudquaquàm egere potest humanis laudibus, ad feliciorẽ magisque duraturã quietem profectus. Cæterum nos, qui hæc enus hîc versamur, multa que opus habemus exhortatione, illius egemus encomijs, quò videlicet ad eius imitationem excitemur. Quapropter sapiens quidam hortatur, dicens: Memoria iusti cum laudibus. Non perindè quòd laudantur, qui decesserunt, sed quòd ij potius, qui res istas egregias laudibus vehunt.

Quoniam igitur hac ex re tanta nobis vtilitas proficiscitur, obtemperemus, neque recusemus. Nam & ipsum tempus huic narrationi congruit. Siquidem hodiè beatus ille ad tranquillã, omnisque turbationis expertem vitam translatus est: eoque nauigiũ appulit, vbi deinceps non poterit metuere naufragium, nec vllam animi deiectionem aut dolorem. Et quid mirum est, si locus ille purus est ab omni molestia animi, quum Paulus hominibus adhuc in hac vita degentibus loquens, dicat: Semper gaudete, sine intermissione orate? Quòd si hîc, vbi morbi, vbi infestationes, vbi præmaturæ mortes, vbi calumniæ, vbi inuidiæ, vbi desperationes, vbi iræ, vbi cupiditates, vbi innumerabiles insidiæ, vbi quotidianæ sollicitudines, vbi perpetua sibi que cohærentia mala sunt, innumeros ex omni parte dolores adferentia, Paulus dixit fieri posse, vt semper gaudeamus, si quis paululum ex rerum

mundanarum fluctibus erexerit caput, vitamque suam rectè moderetur composueritque: multo magis postquam hinc demigrauerimus, facile compotes erimus eius boni, quum hæc omnia sublata fuerint, aduersa valetudo, morbi, peccãdi materia: vbi non est meum ac tuum, frigidum illud verbũ, & quicquid est malorum, in vi

SUR I

qber
Mober

RV III

5

In vitam nostram inueniens, innumeraque gignens bella. Quamobrè maximè perè gratior huius sancti felicitati, quòd quanquam translatus est, atque hanc, quæ apud nos est, ciuitatem reliquit, tamen in alteram transijt ciuitatem, nempe Dei, ac digressus ab hac Ecclesia, ad illam peruénit, quæ est primogenitorum descriptorum in cælis, ac reliquis hisce festis, transijt ad celebritatem angelorum. Etenim quòd & summe sit ciuitas, Ecclesia ac celebritas, audi Paulum dicentem: Accessistis ad ciuitatem Dei uiuentis, ad Hierosolymam caelestem, & ad Ecclesiam descriptorum in cælis, & ad innumerabilem Angelorum frequèntiam. Non solum autem ob multitudinem cælestium, verumetiam ob abundantiam bonorum, ac iuge gaudium & beatitudinem, panegyrim, hoc est, totius multitudinis cæterum, appellat totam illam vitam. Nec enim alia res facere solet panegyrim, quàm mercium venalium copia, quum triticum, hordeum, & omnijugæ frugum species, ouium greges, bouum armenta, veses, aliaque id genus plurima importantur, alijs quidem vendètibz, alijs verò commercantibus.

Sed quid inquis, harum rerum est in cælis? Horum quidem nihil, sed sunt his multo magis præclara. Non enim illic sunt triticum, hordeum, ac frugum variæ species: sed illic ubique fructus spiritus, gaudium, beneuolètia, bonitas, pax, ac mansuetudo summa exuberat copia. Non ouium greges, non bouum armenta: sed spiritus iustorum perfectorum, animarum virtutes, vitæque recta facta per omnes cælos videre licet. Non vestes aut amictus, sed coronas quouis auro preciosiores, tum brabia, certaminum præmia, aliaque innumera bona reposita ijs, qui rectè fecerint: adhæc ibi est multitudo congregatorum, longè tum copiosior, tum honoratior. Neque enim constat ex viris vrbanis indigenisque, sed hîc sunt Angelorum infinita millia, illic solum prophætæ, alibi martyrum chori, Apostolorum ordines, cunei iustorum, omniumque qui fortiter rem gesserunt, varij cæterum. Profectò miranda panegyris est. Iamque id sanè maius est omnibus, quòd in media frequentia versatur horum omnium Rex. Etenim ubi dixisset, Ad innumerabilem Angelorum frequèntiam, subiicit: Et ad iudicem vniuersorū Deum. Quis vnquam vidit in panegyrim deuentè Regem? Hic quidem nemo vidit, illic autem, qui adsunt, perpetuò vident, quatenus illū videre licet, non solum præsentem, verumetiam suæ gloriæ splendore condecorantem vniuersum cæterum. Et nostræ quidem celebritates sub meridiem plerunquè soluuntur: illæ verò non itè. Neque enim mensum in orbem recursus, neque annorum circuitus, neque dierum numerum expectat: sed stat perpetuò, illiusque bona finem non habent: nec senescere, nec marcescere possunt, sed sunt tum senij, tum mortis expertæ. Nullus illic tumultus, quemadmodum hîc: nulla turbatio, sed ingens omnium cum ordine decenti cõpositio, haud secus atquè in cithara quapiam, modulatissimū concentum & quavis musica suauiore reddentium vtriusque creaturæ Domino, dum anima illic velut in sacris adytis, diuinisque mysterijs, diuinorum arcanorum celebrationem peragit. Ad hanc beatam requiem transijt beatus Philogonius.

Quænam igitur oratio par sit viri laudibus, quem Deus tam felici sorte dignatus est? Non est vlla. Sed agè dic mihi, num idcirco silebimus? Et cuius rei gratia conuenimus? An dicemus nos haud posse magnitudinem gestorum oratione consequi? Atqui ob hoc ipsum necesse est dicere, quandoquidem hæc est præcipua laudū illius pars, quòd factis verba æquiparari non possint. Nam quorum benefacta naturam erant superant mortalem, perspicuum est, quòd horum laudes excedunt linguam humanam. Haud tamen ob id aspernabitur officium nostrum, quod pro viribus præstamus, sed suum imitabitur Dominum: Siquidem & ille viduæ duos tantum obolos deicienti in gazophylacium, non tantum duorum obolorum mercedem reddidit. Quærità tandem? Quoniam non perpendebat pecuniæ modum, sed animi diuitias. Nam si pecuniæ modum expendas, magna paupertas est: sin voluntatem explices, inexcitè videbis excelsi animi mercedem. Proindè quanuis nostræ facultates exiguæ sint, minimique precij, attamen quæ possumus, offerimus. Ea licèt non respondeant magnitudini meritorum animæ præclari iusti que Philogonij, tamen hoc ipsum celsitudinis illius maximum fuerit argumentum, quòd nec pusilla repellat, sed idem faciat, quod solent diuites. Siquidem illi quum acceperint à tenuibus exigua, quibus non egent, sua vicissim apponunt, remunerâtes eos, qui quod poterât obtulerint: Iridem & hic, quum acceperit à nobis laudem verbis peractam, qua nequaquam eget, redonabit nobis per ipsa facta benedictionem, qua semper vti possumus.

Hebr. 12.

Cap. 3.

Præmia reposita in cælis ijs, qui rectè fecerint.

Hebr. 12.

Cap. 4.

Luc. 21. Merces ineffabilis pauperi vici duæ reddi.

Vide quid sancti præstent nobis.

LLS

Cap. 5.

Vndè igitur laudationem illius auspicabimur? An à magistratu, quem spiritus illi tradidit gratia? Nam mundani magistratus nequaquam possunt Christianorum demonstrare virtutes: quin potius frequenter habent accusationem malitia. Quam ob causam? Quoniam & solitudines amicorum, & circuncursationes, & adulationes, aliaque per multa his foediora, tales magistratus solent conciliare. Ceterum vbi Deus suo suffragio designarit aliquem, illaque manus sancti contigerit caput, incorruptum suffragium, alienum ab omni suspitione iudicium, indubitata fuerit delecti comprobatio, propter eius, qui delegit, auctoritatem. Porro quod elegerit illum Deus, vel ex ipsa morum integritate perspicuum est: quippe quem ex medio abreptum foro, ad thronum hunc euekerit: adeo castam & insignem prius egit vitam, quum vxorem haberet ac filiam, & in forensibus negocijs vertaretur, adeo solem ipsum splendore vicit, vt protinus ab illo gesto, hoc magistratu dignus videretur, & à tribunali ad tribunal euectus sit. Ac tum quidem hominibus patrocinabatur aduersus homines, qui struebant insidias, * ijs qui afficiebantur iniuria, superiores reddens ijs, qui iniuriam inferebant. Hic autem adest hominibus, patrocinans aduersus damones inuadentes.

S. Philogonius cū vxore & filia iustissime vixit.

* eos, legendū videntur.

Cap. 6.

Quantum autem sit pietatis argumentum, quod Deus illum tanto magistratu dignum indicarit, audi. Christus excitatus à morte, quid dicit Petro? Postquam enim illum interrogasset, Petre, amas me? Isque respondisset: Tu Domine scis, quod amo te: Non dixit Christus, Abijce pecunias, ieiunium exerce, macera te laboribus, mortuos excita, demones abige: nihil vel horum, vel aliorum miraculorum recteque factorum in medium adduxit: sed omnibus illis pratermissis, dicit illi: Si diligis me, pasce oves meas. Hoc autè dicebat, non solum vt nobis certissime declararet, quanto per ipsum diligeret Petrus: verum etiam vt palam faceret, quantam haberet beneuolentiam erga suas oves, exemplum proposuit Petri erga ipsum amoris, tantum non dicens: Qui diligit oves meas, me diligit. Vide igitur, quàm multa propter hunc gregem passus sit Christus. Homo factus est, serui formam assumpsit, conspuitus est, alapis caesus est, postremò ne mortem quidem recusauit, & quidem ignominiosissimam. Quin & ipsum sanguinem suum effudit. Itaque si quis voluerit illi cõmendatus esse, curam habeat ouium illius, publicam quærat utilitatem, fratrum suorum salutem prospiciat. Nullum enim officium hoc Deo charius est. Et ob id alicubi dicit: Simon Simon, expetiuit te satanas, vt cribraret te tanquam triticum: sed ego rogauit pro te, ne deficiat fides tua. Quod igitur huius solitudinis curaque præmium mihi rependis? Sed quam tãdem poscit repensationem? Eandem curam, quam nobis impedit, reposcit. Nam & tu, inquit, aliquandò conuersus, confirma fratres tuos. Sic & Paulus ait: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Quomodò ille factus est Christi imitator? Omnibus per omnia placens, non quærens suam ipsius utilitatem, sed multorum, vt salui fierent. Rursus alio loco dicit: Etenim Christus non sibi ipsi placuit, sed multis. Neque prorsus alia res est, quæ perindè declaret docturæque, quis sit fidelis & amans Christi, quàm si fratrum curam agat, proque illorum salute gerat sollicitudinem. Hac omnes audiant & monachi, qui montium occuparunt cacumina, quid, modis omnibus seipso mundo crucifixerunt, quò pro viribus Ecclesiarum profectos adiuuent, horumque curas leniant precibus, concordia, charitate: scientes, quod ni modis omnibus opitulerentur ijs, qui tot periculis obijciuntur per gratiam Dei, totque negotiorum curas sustinent, quibuscumque possunt rationibus auxiliantur, quanquam procul habitantes, & victus fors ipsis perisset, & tota in scopulum impigisset sapietia. Verum hoc esse maximum amicitia erga Christum argumentum, declaratur & hinc.

Ioan. 21.

Christi charitas erga homines.

Luc. 22.

Ibidem. 1. Cor. 4. & 11.

Rom. 15.

Monachi quibus rebus iuuare debeant Episcopos.

Cap. 7.

Videamus autem, quomodò munus hoc Episcopi administrarit. Quin potius non est opus hic pluribus verbis aut voce nostra, quum vester fauor vestrumque studium hoc vltro declaret. Quemadmodum enim aliquis ingressus vineam, vitesque contemplantus, pampinis comantes, fructu grauidas, maceris ac septis vndique munitas, & agricolæ virtutem: Itidè & hic, si quis ingressus conspiciat vites spirituales, vestrumque fructum contempletur, nil opus habuerit, vt ex cuiusquam oratione discat, qualis sit vester præpositus. Sicut & Paulus scribit alicubi: Epistola mea vos estis, quæ inscripta est, & legitur. Fluius arguit, qualis sit fons: & fructus indicat, qualis sit radix. Dicendum igitur erat & tempus & initium, quando vinea hanc suscepit. Neque enim hoc minimum habebit momenti ad absoluendam encomij partem, sed omninò satis fuerit

2. Cor. 3.

SUR I

gber
Nobis

RVIII

5

fuert ad declarandam hominis virtutem. Res tum erat multæ difficultatis, quum
super esset sedata persequutio, manentibus etiã nũm grauissimã tempestatis illius
reliquijs, quumq̃ue negocia plurimã desiderarent correctionem. His insuper illius
admodum erat, quod, quemadmodum dicebam, hæreticorum factio sub illo na-
ta, negotium exhibuit, illius sapientia cuncta prospiciente.

Verum ad aliam necessariã materiã nobis festinat oratio, eoq̃ue communi pã-
m beatiq̃ue Philogonij sectatori hæc dicenda relinquentes, vt qui meliũs nobis te-
neat, quicquid est antiquitatum, ad aliam concionandi rationẽ transeamus. Apperit
enim festum omnium festorum maximẽ venerandum, adorandumq̃ue: quod si quis
appelleret omnium festorum metropolim, haudquaquam aberret. Quod autem hoc
est? Christi iuxta carnem natiuitas. Ab hoc enim illustratio Dei, festum videlicet Epi-
phaniorum, ac sacram Pascha, Ascensio & Pentecoste, originem ac fundamentum
ducunt. Nisi enim secundũ carnem natus esset Christus, nequaquam baptizatus
esset, nam id festũ Theophaniorum. Nequaquam fuisset crucifixus, nam hoc festum
Paschæ. Nequaquam misisset spiritum sanctum, quod est festum Pentecostes. Itaque
ab hoc ceu fonte quopiam, hi diuersi amnes orti, nata sunt nobis hæc festa. Verum
non ob hoc tantum par est hunc diem ceteris anteponi, sed etiã ob id, quod id, quod
in hoc natum est, ceteris omnibus est venerabilius. Nam quod Christus homo factus
mortuus est, quum nullum omnino peccatum perpetrasset, quid huic amplius pote-
rat adiungi miraculo? Sed mortale corpus assumpsit. Erat quidem & hoc admiran-
dum. Ceterum quod Deus quum esset, voluerit homo fieri, tantumq̃ue sese demittere
sustinuerit, quantum ne cogitatione quidem complecti queas, hoc est omnium ma-
ximẽ reuerendum, stuporisq̃ue plenum. Quod quidem & Paulus admirans dicebat,
sine controuersia magnum pietatis mysterium. Quod magnum? Deus declaratus in
carne. Acrursũm alibi: Non enim Angelos apprehendit Deus: semen Abrahæ ap-
prehendit. Vnde debuit per omnia fratribus assimilari. Propter hoc potissimum
amplector diligoq̃ue diem hunc, & amorem eius in medium propono, vt vos huius
amatorij pharmaci participes reddam. Eoq̃ue rogo vos omnes obscuroq̃ue, vt sum-
mo studio summaq̃ue cum alacritate velitis a desse: sed prius suam quisque domum
reparget, vt videamus Dominum nostrum in cunis iacentem, ac fascijs inuolutum,
horrendum ac stupendum spectaculum.

Quid enim excusabimus, aut quam veniam obtinebimus, si, quum ipse nostra cau-
sa descenderit e cælis, nos ad illum vel ex ædibus ire grauemur? quum alienigena bar-
bariq̃ue ex Perside accurrant, vt illum videant in præsepi iacentem, tu verò ne breue
quidem spatium emetiri sustines, vt hoc felici spectaculo perfruaris? Nam si cum fide
accesserimus, proculdubio videbimus illum in præsepi iacentem. Siquidẽ hæc mensa
vicem explet præsepi. Nam & hic ponitur corpus Dominicum: non quidem fascijs
inuolutum, sicuti tunc, sed vndiquaq̃ue spiritu sancto conuestitum. Qui mysterijs in-
uolatus sunt, intelligunt quæ dicuntur. Ac Magi quidem nihil aliud, quam adorãrunt:
tibi verò, si cum pura accesseris cõscientia, permittemus vt sumas, & sumpro, domum
ab eas. Accede igitur tu quoq̃ue munera offerens, non qualia deferebant illi, sed mul-
to religiosiora. Obtulerunt illi aurum, offer tu temperantiam ac virtutem. Obtule-
runt illi thus, offer tu puras preces, quæ sunt odoramenta spiritualia. Obtulerunt illi
myrrham, offer tu modestiam, & cor submissum cum eleemosyna. Quod si hisce cum
muneribus accesseris, multa cum fiducia particeps eris huius sacræ mensæ. Nam hæc
tibi nunc loquor, quod sciam certò futurum, quod in illa die complures accedant,
irruantq̃ue ad viciniam hanc spiritualem. Id igitur nõ faciamus ad detrimentum &
condemnationem animæ nostræ, sed ad salutem: iam nunc obtestor obscuroq̃ue, vt
omnibus modis repurgatis animis vestris, itã demũm ad eatis mysteria.

Neque mihi quisquam dixerit, Vereor, habeo conscientiam peccatis oppletam,
factam circumfero grauissimã. Sufficit enim horum quinque dierum tempus: si
Iohannis fueris, si attentus, si vigilaueris, multitudinem peccatorum reddes contrafi-
orem. Nec illud perpende, quod breue tempus est: sed illud cõsidera, quod benignus
est Dominus. Quandoquidem & Niniuitã tridui spatio tantam iram Dei à se depule-
runt, nec obstitit illis temporis angustia: sed animi promptitudo, amplectẽs Domini
benignitatẽ, rotum peragere valuit. Et meretrix illa breui temporis momento, quum
ad Christum accessisset, omnia probra diluit. Quin & calumniatibus Iudæis, quod
illam admisset, tantamq̃ue præbisset fidutiam, Christus illis quidem silentium im-

S. Philog-
onius quo tẽ-
pore sit fac-
tus Episc-
opus.

Cap. 8.

Festũ natiui-
tatis Christi
celeberrim-
um &c.

Tim. 3.

Hebr. 2.

Cap. 9.

Matt. 2.

Corpus Do-
minicum in
altari ponit-
ur.

Quæ mune-
ra Christo
offerre de-
beamus.

Cap. 10.

Ionæ 3.

Luc. 7.

Nunquam
sera est, ve-
ra de pecca-

LLS

etis cōmissis
penitētia.

posuit: hanc verò malis omnibus liberatam, comprobatoq; illius studio, ita domum remisit. Quid ita tandē? Quoniam feruenti animo, & flagranti corde, ardentique accessit fide, sanctosque illos ac sacros attigit pedes, solutis capillis, fontibus lachrymarum ex oculis emissis, vnguento profuso. Etenim per quē deceperat homines, per eadem parauit remedia poenitentiae: per quā auocarat oculos intemperantium, per hanc emisit lachrymas: per capillos arte compositos multos illexerat ad peccatum, per eosdem pedes absterfit Iesu. Vnguento multos inescarat: per hoc pedes illius lauit. Proindē & tu quibus rebus prouocasti Deum, per has rursūm facito propitium: Prouocasti illum pecuniarum rapina? per easdem illum reconcilia: quumq; & rapta restitueris illis, quos iniuria affeceras, & alia insuper addideris, dicitō iuxta Zacchaū: Reddo, si quid rapui, quadruplum. Prouocasti linguā maledicentia, multis contumelia affectis? vicissim lingua placato, puras emittens preces, benedicens maledicentibus, laudans vituperantes, gratias agens iniuriam inferentibus. Hæc non egent multis diebus annis ve, sed solo animi proposito vnico die perficiuntur. Discede à malo, virtutem amplectere, desiste à prauitate. Pollicitor te posthac ista non commissurum, & istud sufficet ad excusationem.

Cap. 11.
Hæc sanè
accipienda
sunt. Nam
paulo antè
dicit esse fa-
cis faciendū
p peccatis:
hoc est enim
dignos poe-
nitētia fru-
ctus facere,
vt sancti pa-
tres docēt.
Matt. 16.

Ego testificor ac fideiubeo fore, vt si nostrū quisque, qui peccatis obnoxij sumus, recedens à pristinis malis, ex animo vereque promittat Deo, se postea nunquam ad illa rediturum, nihil aliud Deus requirat ad satisfactionē vltiorem. Benignus enim est, & quemadmodū parturiens cupit eniti foetum, ita & ille cupit effundere suam misericordiam. Sed obstant peccata nostra. Diruamus igitur maceriem, atq; ex hoc iam tempore festum auspicemur, hosce dies quinque negocijs omnibus valere iussis. Valeat forum, valeat curia, cessant mundanæ curæ cum pactis & contractibus: animam meam seruare cupio. Quid lucrifecerit homo, si totum mundum lucrificans, animæ suæ iacturam faciat? Egressi sunt à Perside Magi: egredere tu è temporarijs negocijs, ad Iesum proficiscere: non est longum interuallum, si velimus. Non enim necesse est trajicere mare, neque montium superare cacumina: sed domi sedens si pietatem exhibeas, multamq; cordis compunctionem, potes illum videre, potes totam diruere maceriem, totum submouere obstaculum, abbreviare viæ longitudinem. Deus enim, inquit, appropinquans ego sum, & non Deus procūl. Et Dominus propè est omnibus inuocantibus ipsum in veritate.

Iere. 23.
Psal. 144.

Cap. 12.

Nunc autem multi Christianorum in tantam vecordiam, tantumque vendere contemptum, vt, cum innumeris scateant malis, nullam tam en vitæ suæ curam habeant: sed in diebus festis negligenter ac temerè ad mensam hanc accedat, hand intelligentes, quòd communionis tempus non est festum, neque celebritas, sed conscientia pura, vitæque à peccatis repurgata. Quemadmodū enim, qui sibi nullius mali conscius est, hunc oportet singulis diebus accedere: sic qui peccatis occupatus est, nec poenitet, eum ne in festis quidem accedere tutum est. Neque enim semel in anno accedere, liberat nos à peccatis, si indignè accesserimus: quin hoc ipsum potius auget damnationem, quòd, cum semel tantum accedamus, ne tum quidè purè accedimus. Quaproptèr adhortor vos omnes, nè negligenter, veluti festo die cogente, ad diuina mylteria accedatis: sed si quando parabitur huius sacræ hostiæ fieri participes, multis antè diebus repurgetis vos ipsos per poenitentiam, precationem & elemosynam. Denique per hoc, vt vacetis spiritualibus, nec denuò conuertamini canis in morem ad proprium vomitum.

Cap. 13.

An non enim absurdum, tantam habere curam rerum corporalium, vt appetente festo, multis antè diebus vestem è scrinijs depromptam diligenter appares, emas calceamenta, mensa largior splendidiore paretur, denique variam vndiquaque rerum copiam excogites, omnibusque modis temetipsum ornes, nitidumque reddas: animam verò neglecte, sordentis, squallidæ, fame contabescentis nullū habere respectum, quum sola maneat impura: ac corpus quidem nitidum huc adducere, animam verò nudam incultamque? Atqui corpus quidem videt conseruus, neque quicquam est detrimenti, quo modo cunquè fuerit habitum: illam autem videt Dominus, qui grauissimè punit negligentiam. An nescitis quòd hæc mensa plena est igni spirituali? Et quemadmodū fontes aquæ vim exundant: ita hæc flammam quandam habet arcanam. Nè igitur accesseris stipulam adferens, non ligna, non scenum, nè augeas incendium, exuratque animam ad communionem accedentem: sed accede ferens lapides preciosos, aurum, argentum, quò puriorem reddas materiam, multoque cum lucro

Ad sacram
communio-
nem vt ac-
cedendum.
1. Cor. 3.

SUR I
q ber
nobis
RVIII
5

hæro discedas. Si quid mali est, abigas ab animo. Habet quis inimicum, grauitè lesus, soluat simultatem, coërceat animum exardescentem, intumescentem que, nè quis sit tumultus aut perturbatio. Regem enim excepturus es per communionem: quum autem Rex ingreditur animam, oportet magnam esse tranquillitatem, multumque silentium, profundam cogitationum quierem. Sed atrociter læsus es, nec potes iram remittere. Quid igitur? An igitur teipsum magis etiam & grauitis lædes? Neque enim tantis malis te afficiet inimicus, quæcunque fecerit, quibus teipsum afficis, si non illi reconcilieris, sed Dei leges conculcâris. Ille te contumelia affecit: dic mihi, num tu idem Deum afficis contumelia? Etenim non recipere in gratiam eum, qui molestiam intulit, non tam est illum vlcisisci, quàm Deum afficere contumelia, legis huius auctorem, præcipientis vt inimicis reconciliemur, priusquàm accedamus ad altare. Proinde nè respicias ad cõseruum, neque ad magnitudinem iniuriarum, quas intulit ille: sed ad Deum, illiusque timore in animum demisso, illud expende, quòd quo maiorem vim admoeris animo tuo, post innumera mala cogens illum redire in gratiam cum eo, qui molestiam intulit, tanto maius præmium feres à Deo, qui hæc præcepit. Et quemadmodum hîc Deum excipis multo cum honore, sic & ipse te illic multa cum gloria excipiet, redderque tibi millecuplam istius obedientie mercedem: quam nobis omnibus assequi contingat, gratia & benignitate Domini nostri Iesu Christi, cui gloria & imperium in secula seculorum, Amen.

PASSIONEM SS. Eugenij & Macarij, quorum festiuitas in vigesimū diem huius mensis incidit, quærat Lector in Vita S. Artemij 20. Octobris, Tomo 5.

COMMENTARIVS RERVM GESTARVM SANCTI ET GLORIOSI APOSTOLI THOMAE,

Auctore Simeone Metaphraste. Habetur 6. Tomo Aloysij.

Nos capita margini apposuimus.

LIM quidem in terra versantes Apostoli, & terram, quæ Decemb. 21. Cap. 1. est sub celo, obeuntes, ijs, qui impietati inseruiêrunt, prædicârunt libertatem, miraculis ad salutem ab errore abstractantes, & fidei malagmate medicantes animas, quæ laborabant infidelitate. Postquàm autem migrârunt ad Dominum, pijs reliquerunt corpora, pignora salutis, vt Sanctorum corpora, pignora salutis. quod cum aderant faciebant, hoc etiam postquàm migrâssent, efficerent, cælestis illius publicæ celebritatis imagines, eorum memoriæ festa nobis largiêtes: vt tanquàm cum præsentibus & differentibus rursus versantes, percipiamus gratiam Apostolicam. Vndè etiam nunc clarissimus Apostolorum Thomas, per eius memoriâ nobiscum rursùm versatur: Thomas, qui est fidei nostræ pater ex incredulitate, & index perfectus veritatis: qui incredulitatis occasionem amputauit incredulis, & fidem Apostolorum per incredulitatem effecit firmiorem. Joan. 20.

Quando enim vnigenitus Dei filius, qui est in sinu patris, non ferens videre suum Cap. 2. figmentum in peccati seruitutem redactum, suis hac in re inflexus visceribus, visus est sicut nos, si peccatum dempseris, tunc hic quoquè magnus Apostolus, post aliorum S. Thomas in Iudæa natus. discipulorum electionem, qui Iesum sunt secuti, iussus est sequi Dominum. Nam cum in Iudæa à matre esset in lucem editus, habens parentes, qui vitam tenuiter agebant, ab eis alebatur & educabatur, & ad vitam formabatur similem, veluti à quodam optimo pedagogo, pauperate eruditus, & ad Domini suscipiendū præceptum aptus redditus. Libros itaque legens Mosâicos, (ij enim diligenter proponebantur filijs Iudæorum) componebat quidem suos mores ad honestatem: doctrina autem formabatur ad res diuiniore, & à puerilibus procùl remotus ludibrijs, instituebatur & crescebat, donèc peruenisset ad perfectam mensuram ætatis Christi. Viuens enim, sicut prius diximus, in vita paupere, & artem exercès piscatoriam, in vtroque potens Fuit piscator. est cognitus: ex vno quidem formatus ad tenuitatem, quæ sunt superuacanea, minime admittentem, & doctus esse contentum solis necessarijs: ab altero autem institutus ad patientiam in laboribus, & ad hoc, vt rebus molestis & asperis sua sponte prius excrereetur.

LLS